

**Kohti yhteisymmärrystä metsien käytön
kestävyyssuutoksista -tilaisuus
11.1.2023**

**Kommenttipuheenvuoro
taloudellisen kestävyuden
mittaamiseen liittyen**

Matleena Kniivilä

Tutkimuksen tavoitteesta ja rajaamisesta

“Koko prosessin tavoitteena on synnyttää toimijoiden yhteinen ehdotus siitä, miten metsien käytön kestävyyttä mitataan ja seurataan Suomessa.”

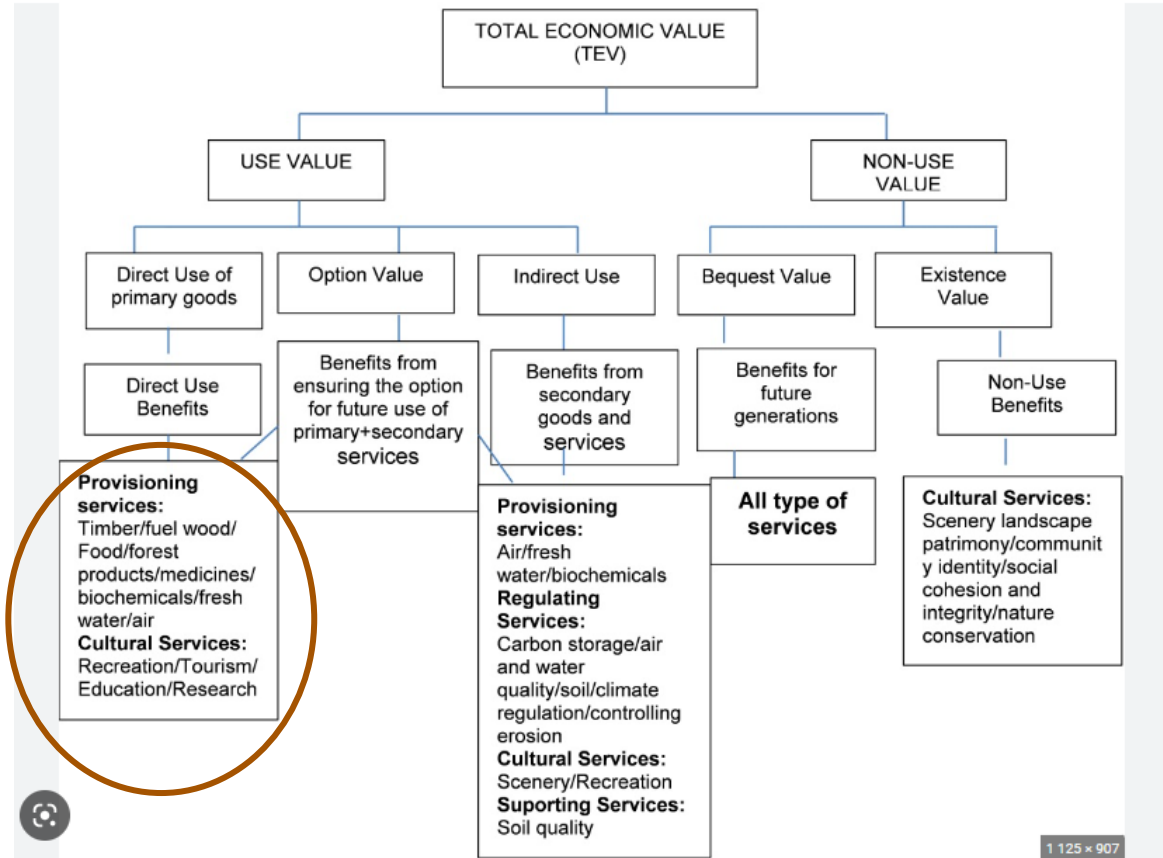
Otsikko: “Metsien käytön kestävyysmuutoksen mittaamisen periaatteista”

Kysymyksiä: Mitä on metsien käyttö (terminä)? Mitä ovat metsien käytön taloudellinen arvo ja taloudellinen kestävyys?

- muutakin kuin metsien käsittelyä
- muutakin kuin metsätalouskäyttöä
- muutakin kuin markkinahyödykkeitä

Metsien taloudellinen arvo, mitä se on?

- Metsien taloudellinen arvo on paljon muutakin kuin metsistä saatavat tuotteet tai virkistysarvo
- Kaikilla niillä ei ole markkinahintaa, mutta niillä voi olla taloudellista arvoa
- Ne ovat olemassa, vaikka niitä ei voitaisi mitata indikaattoreilla tai vaikka rahallinen arviointi ei olisi aina mahdollista (tai tarpeellista)

Mendes, I. . Economic Valuation as a Framework Incentive to Enforce Conservation. In: Sladonja, B. , editor. Protected Area Management [Internet]. London: IntechOpen; 2012

Metsien käytön taloudellinen kestävyys, mitä se on?

- Tarkastelutaso vaikuttaa siihen mikä on kestävä (esim. yksittäinen metsänomistaja vs. koko yhteiskunta)
- Metsäpolitiikka, ja siitä juontuva metsien käyttö, voi olla taloudellisesti kestävä vain jos se huomioi kaikki metsien tuottamat yhteiskunnan hyvinvointia lisäävät hyödykkeet ja palvelut
- Kustannus-hyötyanalyysi: kaikkien kustannusten ja hyötyjen vertailu riippumatta siitä kenelle ne tapahtuvat, milloin ne tapahtuvat ja onko niillä markkinahintaa
- Ongelmallista on kuitenkin se, että markkinattomien hyötyjen mittaaminen ja seuranta huomattavasti hankalampaa kuin markkinahyödykkeiden
 - **Ne ovat silti olemassa, niillä on hyvinvointia lisäävää arvoa ja ne on huomioitava päätöksenteossa, vaikka niitä ei voitaisi sisällyttää osaksi taloudellisen kestävyuden mittaristoa**

Tutkimuksessa esitetyt mittarit (1/2)

- Metsien käytön taloudellinen kestävyys \neq metsätalouden/metsien käsittelyn kestävyys
 - Mittareissa paljon **metsien tilaa** tai metsätaloutta kuvaavia mittareita, esim.
 - Puuston kasvu
 - Puuston määrän pitkäjänteinen kehitys
 - Puuntuotannossa olevan metsän ja kitumaan pinta-ala
 - Kasvupaikalle sopiva (pää)puulaji; Kasvupaikalle sopiva käsittely
 - Sekapuustoisuus
 - Oikea-aikaisesti tehtyjen hoitotöiden osuus talousmetsien pinta-alasta
- Ovat erittäin tarpeellisia, mutta kuvaavat korkeintaan **välillisesti** taloudellista kestävyyttä
- Esimerkiksi kasvava puusto ei automaattisesti ole edellytys kasvavalle taloudelliselle kestävyydelle

Tutkimuksessa esitetyt mittarit (2/2)

- Taloudellisia mittareita
 - Tuottoarvo tai sen muutos; Kantorahatulot ja niiden muutos
 - Valtion tukien ohjautuminen metsäsektorille: Taloudellinen neuvonta; suojele/monimuotoisuus rahoitus, virkistyskäytön rahoitus, infrarakentaminen, verotuet, euromäärä
 - Yksityismetsätalouden kannattavuus
 - Rahallinen menetys metsätuhoista
 - Investoinnit metsiin liittyviin elinkeinoihin
 - Jalostusarvon kehitys; Viennin arvo
 - NWFP keruumäärät, liikevaihto jne.
 - Hiilikauppa, maisema-arvokauppa jne.
 - Työllisyys, Aluetaloudelliset vaikutukset
- Lista sisältää hyviä, perinteisiä taloudellisia mittareita, mukana myös uusia hyödykkeitä kuvaavia mittareita
- **Olisiko syytä määritellä visio tai ylätavoite taloudelliselle kestävyydelle (samoin kuin muille osa-alueille)?**
 - Ilman visiota tai näkemystä tarvittavasta kehityssuunnasta mittareiden merkitys jää väistämättä epämääräiseksi
 - Mikä mittareista on erityisen tärkeä vai kaikki yhtä tärkeitä? Mikä kehityssuunta olisi yksittäisissä mittareissa toivottava?

Onko metsien käsittelyä ilman metsäteollisuutta?

- Suomen metsien käsittelyn kestävyys pidemmällä aikavälillä edellyttäne teollisuuden tuotantorakenteen muutosta (vähemmästä enemmän), ja tätä on tarvetta mitata (esim.: metsäsektorin arvonlisäyksen kasvu ja monipuolistuminen, investoinnit puuta käyttävään teollisuuteen, T&K-rahoitus)

- Joitakin ongelmallisia väitteitä, mm.:

”Taloudellisen käytön kriteereiksi ehdotettiin myös monia sellaisia kriteereitä, jotka kuvaavat metsäteollisuuden investointeja, työllisyysvaikutuksia, tuloja, jalostusarvoa sekä resurssitehokkuutta. Nämä kriteerit mittaavat koko metsäsektorin kestävyyttä, mutta ne eivät liity suoranaisesti metsien käyttöön.”

→ Liittyvät paljonkin, koska ne vaikuttavat siihen paljonko puuta hakataan metsistä. Metsien käsittelyä tai metsätaloutta ei nykymitassa tarvittaisi, jos ei olisi puuta käyttävää teollisuutta.

”...muutokset investoinneissa, jalostusarvossa tai työllisyydessä heijastavat enemmän muutoksia metsätuotteiden maailmanmarkkinoilla kuin metsien käsittelyn kestävyudessa... Tässä työssä päädyimme siihen, että metsäteollisuuden puunkäytön potentiaalia kuvaavat indikaattorit, kuten puuntuotannon maalla kasvava puun määrä ja laatu, soveltuvat paremmin metsien käytön taloudellisen kestävyuden mittareiksi.”

→ Puun määrä ei kuvaa taloudellista arvoa. Jos puulla ei ole käyttöä, sillä ei ole taloudellista arvoa (pl. markkinattomat arvot).

Jatkomietintään

- 1) Metsien käsittelyn (=metsätalouden) taloudellista kestävyyttä pitää ja voi mitata, mutta sitä ei voi erottaa laajemmasta metsien käytön kestävyydestä
 - metsien käyttö on muutakin kuin metsätaloutta tai metsien käsittelyä
 - metsätalouskäyttö riippuu metsäteollisuudesta → metsäteollisuuden kehityssuunnan oltava osa mittareita
- 2) Kaikkia metsien käytön taloudellisia vaikutuksia ei voi eikä ole järkevää mitata
 - Mittarit eivät yksin kerro metsien käytön kestävyydestä vaan politiikan vaikutusten arvioinnin on perustuttava myös muuhun tietoon ja analyyseihin
- 3) Kestävyys riippuu tavoitteista: tarvitaan mittareiden lisäksi yhteinen visio siitä mihin pyritään

Lopuksi

- Tärkeä työ ja prosessi
- Monimutkainen asia ja kestävyiden eri osa-alueiden erottaminen toisistaan käytännössä mahdotonta
- Yhteinen visio tarpeen indikaattorien lisäksi
- Tuloksia hyvä hyödyntää tulevaisuudessa politiikkaprosesseissa, linkitys KMS-mittareihin?

Kiitos!